

"Sensatie" en "indoctrinatie": Commissie Landbouw scherp voor Pano

nieuws

Het aantal landbouwers dat in de pen kroop na de Pano-reportage over stikstof, is intussen niet meer op twee handen te tellen. Maar ook in de Commissie Landbouw van het Vlaams Parlement was de verontwaardiging bijzonder groot. “Eenzijdig”, “sensatie”, “polarisatie” en “indoctrinatie” waren de termen die de Vlaamse parlementsleden in de mond namen.

© 11 OKTOBER 2022 – LAATST BIJGEWERKT OM 11 OKTOBER 2022 19:13

Lees meer over:
stikstof

Het was Vooruit-parlementslid Ludwig Vandenhove die het thema aansneed in de Commissie Landbouw. Hij wilde van minister Jo Brouns (cd&v) horen hoe hij stond ten aanzien van de kritiek die de landbouwers in de Pano-reportage uitten aan het adres van Boerenbond en hoe hij keek naar de nauwe verwevenheid tussen Boerenbond, de bankwereld en de industrie. Hij wilde van de minister ook weten hoe hij stond tegenover het voorstel dat zijn collega Zuhail Demir (N-VA) na de reportage lanceerde over de oprichting van een fonds met middelen van Boerenbond.

Jo Brouns (cd&v): “Reportage getuigt van heel weinig respect”

Brouns gaf aan “echt geschokt” te zijn door de Pano-reportage. “Ik ben nu bijna vijf maanden minister. Dat is echt niet het beeld van de land- en tuinbouw dat ik ken”, klinkt het. De minister geeft aan dat hij veel landbouwers na de reportage heeft ontmoet die stelden dat de manier waarop er over hen werd gesproken, niet oké is. “Het gebeurde met heel weinig respect. Ook mensen die hebben deelgenomen aan die uitzending voelden zich in het ootje genomen. Ik vond het jammer dat er zo’n eenzijdig beeld werd neergezet.”

Met polariseren en culpabiliseren zal er volgens hem geen oplossing gevonden worden voor de uitdagingen waar de landbouwsector voor staat. Meteen wou de minister ook duidelijk maken dat verschillende zaken verkeerd werden voorgesteld. “Er is geen sprake van een algemene uitbreiding in onze veehouderij. Zowel de varkenssector als de rundveesector zijn zowel in het aantal dieren als in emissies gedaald. De pluimveesector wordt wel gekenmerkt door een stijging in aantal dieren, maar het ging wel gepaard met een daling van de ammoniakemissies. De afgelopen 20 jaar zijn die emissies vanuit de landbouwsector met 30 procent gedaald.”

Brouns herinnerde de commissieleden nog eens aan een hoorzitting die een aantal jaar geleden doorging in de Commissie Landbouw over schaalvergroting. “Academici hebben toen de drijvers achter schaalvergroting toegelicht. Ik vat ze voor u samen: de dalende marges per eenheid leiden tot meer eenheden om het gezinsinkomen op hetzelfde

nieuws

Schaalvergroting kan je niet lichtzinnig beoordelen

21 JANUARI 2016

niveau te houden; technologische ontwikkelingen verlaagden de arbeidsbehoefte per eenheid; bijkomende verwachtingen uit de samenleving nopen tot investeringen, bijvoorbeeld op vlak van dierenwelzijn of milieu; door de liberalisering van het handelsbeleid moet de Vlaamse landbouwer in het winkelrek in competitie gaan met landbouwers die comparatieve kostenvoordelen hebben. We zien hetzelfde in de totale economie: consolidatie, concentratie, overnames en fusies, groei-investeringen.”

Dat landbouwers blindelings anderen zouden volgen voor de toekomst van hun bedrijf werd met klem ontkend door de minister. “De Vlaamse land- en tuinbouwer is een ondernemer die zijn eigen beredeneerde en berekende keuzes maakt. Dat dit in vraag wordt gesteld, getuigt van weinig respect”, stelt Brouns.

“Ik heb altijd duidelijk gemaakt dat de volledige keten een verantwoordelijkheid draagt, ook financieel, in de transitie waar onze landbouwers voor staan

Jo Brouns - Vlaams minister van Landbouw (cd&v)

“Volledige keten draagt verantwoordelijkheid”

Hij wil in zijn beleid verder inzetten op het versterken van de bewustwording van de consument en op het ontwikkelen van een breder palet van rendabele verdienmodellen bij de boeren. Dat zijn verdienmodellen die inzetten op meerwaarde of op samenwerking. “Ook overleg tussen de verschillende schakels in de voedselketen wil ik verder ondersteunen. Daarbij heb ik altijd duidelijk gemaakt, en dat zal ik blijven doen, dat de volledige keten een verantwoordelijkheid draagt, ook financieel, in de transitie waar onze landbouwers voor staan”, aldus de minister. “Het is mijn oprechte overtuiging dat we moeten gaan naar een verdere verduurzaming omdat ik vind dat we moeten durven kijken naar de realiteit van de Vlaamse land- en tuinbouw. Die is één van de meest performante in de wereld. Er zijn weinig plaatsen in de wereld waar het hele proces kritischer bewaakt wordt dan hier”, klinkt het. Volgens minister Brouns zijn de uitdagingen waar we voor staan duidelijk: “We moeten een nieuwe evenwicht vinden in onze omgeving om daar zowel biodiversiteit alle kansen te geven als de land- en tuinbouw.” In zijn gesprekken met landbouwers is het voor de minister ook duidelijk geworden dat landbouwers beseffen dat het duurzamer moet.

Uitgelicht

Landbouwers voelen zich bekocht door Pano-reportage

nieuws

Zelden veroorzaakte een tv-uitzending over een landbouwonderwerp zoveel beroering als de stikstofreportage van Pano woensdagavond. Het regent reacties op sociale media. Van po...

22 SEPTEMBER 2022

[Lees meer](#)

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): “Hele landbouwbeleid op hoopje gegooid”

Ook uit andere partijen kwamen zeer kritische bemerkingen over de Pano-reportage. Stefaan Sintobin van Vlaams Belang zag enkel ‘gebash’ op KBC en Boerenbond en een eenzijdig verhaal van enkele landbouwers die ’s anderendaags gezegd hebben dat ze belogen werden door de reportagemakers. “In een reportage van een half uur wordt het hele landbouwbeleid op een hoopje gegooid. Dat is heel spijtig”, stelt hij. Over het voorstel van minister Demir om Boerenbond-geld in een stikstoffonds te laten stoppen, noemt Sintobin “een staaltje van polarisatie”. “Minister Demir doet niets anders dan polariseren. Telkens opnieuw doet ze dit. Als Boerenbond en KBC geld in een fonds zouden moeten storten, dan kunnen we dat over alle beleidsdomeinen zeggen. Misschien kunnen we een fonds oprichten met centen van de vakbonden om één of andere zaak op te lossen”, vraagt hij zich af.

“ Het is niet de eerste keer dat dit gebeurt. Ik begin te voelen dat er een indoctrinatie van de bevolking gebeurt, waardoor een eerlijk en correct maatschappelijk debat onmogelijk wordt

Tinne Rombouts - Vlaams parlementslid (cd&v)

Tinne Rombouts (cd&v): “Indoctrinatie van de bevolking”

Tinne Rombouts drukte het nog sterker uit. “Ik heb er geen woorden voor om te omschrijven hoe ik me voelde op het moment dat ik de reportage zag. Ik heb nadien met een deel van die landbouwers gesproken. Dan hoor je rechtstreeks van de mensen zelf op welke manier zij zich misbruikt voelen, effectief misbruikt”, reageerde de cd&v-politica.

Zij roept op om het ruwe beeldmateriaal bij de VRT op te vragen. “Ik zou heel graag dat ruwe beeldmateriaal zien, want het knip- en plakwerk dat hier gebeurd is, daar stel ik mij heel veel vragen bij. Ik stel me vragen bij de maatschappelijke deontologie en verantwoordelijkheid die journalisten hebben”, meent Rombouts.

Ze is dan ook bezorgd over de manier waarop aan sfeerschepping wordt gedaan over dit thema. “Het is niet de eerste keer dat dit gebeurt. Ik begin te voelen dat er een indoctrinatie van de bevolking gebeurt, waardoor een eerlijk en correct maatschappelijk debat onmogelijk wordt. Iedereen die daar aan bijdraagt, draagt bij aan chaos en aan de volgende crisis. Ik betreur dat immens”, besluit Rombouts.

Bart Dochy (cd&v): "Vragen bij keuze van experts"

Haar cd&v-collega Bart Dochy stelt zich ook vragen bij de keuze van experts die in de reportage aan het woord werden gelaten. “Je kunt moeilijk aan iemand van de loge vragen om een positieve evaluatie te maken over de katholieke kerk”, reageert hij in beeldspraak.

Hij onthoudt zelf twee zaken uit de reportage. “Wat heel duidelijk naar voor kwam bij alle landbouwers, is de vraag naar rechtszekerheid en een betrouwbare overheid. We staan als overheid op een heel cruciaal punt om die betrouwbaarheid uit te stralen. Denk maar aan dossiers zoals pacht, stikstof, mest, enz. Al die dossiers komen op ons af en daarin is rechtszekerheid een belangrijk punt.”

Het tweede dat volgens Dochy “kort maar uitdrukkelijk” aan bod kwam, is het feit dat wij als landbouwsector in Vlaanderen produceren op een wereldmarkt. “Of je dat nu wilt of niet, het is gewoon de realiteit. Er komen vandaag producten binnen in Vlaanderen en België die met andere standaarden gekweekt zijn, maar die concurrentie aandoen aan die producten die volgens de hoogste standaarden van Europa worden geproduceerd”, meent hij.

“ Als ik de kritieken en de commentaar op de VRT hoor, ga ik ervan uit dat er de komende weken in de Commissie Media vragen zullen zitten over de subjectiviteit van deze reportage

Ludwig Vandenhove - Vlaams parlementslid (Vooruit)

Mieke Schauvliege (Groen): “Als samenleving antwoord bieden op crisis”

De reportage heeft Mieke Schauvliege van Groen vooral geleerd dat de landbouwsector een sector is die het heel moeilijk heeft en “waar we als samenleving een antwoord moeten op bieden”. Zij ziet vandaag vooral een overheid die geen keuzes maakt en alles faciliteert. “Zo komen we nooit uit die crisis”, stelt ze.

Haar vraag blijft volgens Schauvliege dezelfde: “Wanneer zullen we eindelijk het debat voor de toekomst aangaan? Welke toekomst zien we voor landbouw in Vlaanderen? Welke landbouw willen we in Vlaanderen een toekomst geven?” Volgens haar zal dat niet de landbouw zijn die de hele wereld voedt. “Het is interessant dat wij fantastische technologieën hebben, en die kunnen ze in de wereld gebruiken, maar daarvoor hoeven we dat hier niet allemaal te produceren want wij zijn onze grenzen aan het overstijgen. Dat was ook de noodkreet die we uit de Pano-reportage konden distilleren”, meent zij.

Minister Brouns pikte nog in op de vraag van Schauvliege. Volgens hem is het duidelijk dat we aan de vooravond staan van één van de grootste transities ooit in de landbouw. “Als je dan de terechte vraag stelt naar een visie op de toekomst, dan is dat een verhaal dat bestaat uit een aantal fundamentele bouwstenen die je op elkaar moet leggen”, verduidelijkt hij. “Het is geen eng eenduidig verhaal. Wat mij betreft gaat het over Vlaanderen als regio in de wereld, waarbij de voedselproductie op de meest duurzame wijze gebeurt. Dat is voor mij een lijn die we uitzetten richting de voedseltop. We moeten alles en iedereen in Vlaanderen die met voedselproductie bezig is in die richting krijgen. Zo kunnen we van ‘sustainable food production’ een handelsmerk maken, waarvan Vlaanderen een keurmerk is in de wereld. We moeten, wat mij betreft, daarrond die toekomstvisie uitbouwen.”

Hij benadrukte ook dat het de taak is van de overheid om landbouwers een kader aan te bieden waarbinnen zij de ruimte, vrijheid en creativiteit krijgen om daarbinnen te werken aan een duurzame land- en tuinbouw.

nieuws

Van "verpletterende verantwoordelijkheid" tot "dit helpt de boer niet vooruit"

22 SEPTEMBER 2022

Ludwig Vandenhove (Vooruit): "Parlementaire vraag stellen in Commissie Media"

Vraagsteller Ludwig Vandenhove kreeg de kans om nog te reageren op de woorden van de minister. Hij opperde om een parlementaire vraag over de kwestie te stellen in de Commissie Media. "Als ik hier bepaalde bemerkingen van collega's hoor, lijkt het toch wel zinvol om daarover een vraag te stellen in die commissie. Als ik de kritieken en de commentaar op de VRT hoor, ga ik ervan uit dat er de komende weken in het overzicht vragen zullen zitten over de niet-objectiviteit of de subjectiviteit van deze reportage."

Tinne Rombouts vreest echter dat zo'n vraag stellen in de Commissie Media weinig antwoorden zal bieden omdat de bevoegde minister omwille van de scheiding der machten geen oordeel kan uitspreken over de vooringenomenheid van de reportage. "Ik verwacht dat hij enkel zal verwijzen naar de geijkte kanalen om klacht neer te leggen over de reportage, zoals de ombudsdienst van de VRT. Als parlement kunnen wij dit ook niet doen, het is vooral aan de geïnterviewden om klacht neer te leggen", verduidelijkt ze.

Tot slot vond Vandenhove dat minister Brouns zijn vraag over de oproep van Demir over een fonds met geld van Boerenbond, had ontweken. "Ik heb daar in algemene bewoordingen wel op gereageerd", aldus de minister. "Ik vind het belangrijk, en dat blijf ik herhalen, dat de volledige keten een verantwoordelijkheid draagt, ook financieel, in de transitie waar onze landbouwers voor staan. Dat is een algemeen antwoord, maar ik denk dat de goede verstaander begrijpt wat ik daarmee bedoel."

Herbekijk hier het volledige debat in de Commissie Landbouw van het Vlaams Parlement:

Bron: Eigen berichtgeving

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra